

Migrăns

www.milvus.ro

Tîrgu-Mureș

Volumul VII. - nr. 1 - martie 2005

Conferința Părților a Convenției de la Washington

În perioada 2-13 octombrie 2004 la Bangkok, Thailanda a fost organizată a XIII-a Conferință a Părților „Convenției privind comerțul internațional cu specii de plante și animale periclitare”(CITES). Astfel de conferințe sunt organizate din trei în trei ani și reprezintă unele din cele mai importante întruniri cu privire la conservarea speciilor afectate de comerțul internațional (Este interesant că aproape toate speciile rare sunt într-o oarecare măsură afectate de comerț, dat fiind faptul că colecționarii și grădinile zoologice se concentrează asupra speciilor aflate în regres numeric). Asociația „Grupul Milvus” este conducătorul grupului de lucru CITES constituit în cadrul CEEWEB (Central and Eastern European Working-group for the Enhancement of Biodiversity). Grupul de lucru a delegat doi observatori la conferință în persoana Márton A. Kelemen

(Grupul Milvus) și Andrzej Kepel (Salamandra, Polonia) care au lucrat pe parcursul conferinței în colaborare strânsă cu delegația Fondului Mondial pentru Protecția Animalelor (IFAW).

Succese importante

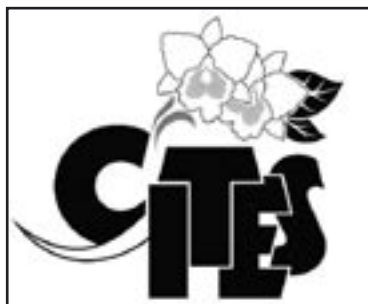
Unul dintre cele mai importante succese este reușita Conferinței Părților de a se concentra în continuare asupra problemelor de conservare în ciuda încercărilor constante a unor state de a schimba direcția discuțiilor și de a aduce în centrul atenției interesele comerciale. Au fost luate multe decizii importante privind îmbunătățirea statutului de conservare a multor specii. Marele rechin alb – una dintre speciile cheie ale conferinței pentru majoritatea ONG-urilor internaționale - a fost inclus în anexa II. cu o majoritate confortabilă, deși Japonia împreună cu aliații săi au inițiat o contrapropagandă semnificativă susținând că specia nu este afectată de comerț. Drept reacție delegația Australiei a făcut o inventariere sumară a părților de rechin alb oferite spre vânzare pe internet la data de 2 octombrie (adică inaugurarea conferinței) și rezultatele au fost prezentate delegațiilor. În câteva ore au găsit mai multe sute de părți (mai ales

dinți și maxillare) oferite spre vânzare, iar în unele cazuri prețul a depășit 10.000 de dolari SUA. Interzicerea folosirii primatelor drept cadou diplomatic a fost acceptată de conferință – întrucât a ieșit la iveală că aceste specii periclitare sunt frecvent folosite astfel de unele state, compromițând eforturile de conservare ale altor țări din regiune. O serie întreagă de țestoase de apă dulce din Asia de sud-est au fost incluse în anexa II. la propunerea comună a SUA și Indonesia, propunerile au fost acceptate în unanimitate deși unele specii au fost (sunt) comercializate pe scală largă de unele state din regiune.

Eșecuri

La această conferință au fost luate o serie de decizii „dureroase” pentru organizațiile conservacioniste, care pot avea efecte dramatice privind eforturile de conservare din ultimele decenii. Unele populații de rinoceri negru vor fi vânat legal de acum înainte, deși în unele state cuprinse în vechiul areal de răspândire al acestei specii este încă nevoie de animale vii pentru începerea programelor de reintroducere. După foarte mulți ani de interzicere totală a vânzării fildeşului, Namibia a

Continuare în pag. 2

Cuiburi artificiale pentru șoimul dunărean

Între 25-27 februarie 2005, împreună cu colegii Botoș A., Gyékeny G. și Nagy A. am efectuat în județul Arad o acțiune pentru amplasarea unui număr de 6 cuiburi artificiale pentru șoimul dunărean (*Falco cherrug*).

Timpul nefavorabil (vreme rece, vânt de intensitate mare, lapoviță și pe alocuri zăpadă) nu ne-a permis amplasarea a mai mult de 4 cuiburi.

Acestea sunt confecționate după o metodă folosită de către ornitologii din Ungaria, sub formă de cutie, din scândură, având pe fund o plasă de sârmă cu ochiuri mici pentru a oferi permeabilitate cuibului. Ca material pentru substratul cuibului am folosit pietriș mărunț și mărgăritar de marmură, formând un strat stabil, evitându-se de asemenea spargerea ouălor. Aceste cuiburi artificiale au fost amplasate în șiruri și pâlcuri de arbori, precum și la margini de pădure, zonele fiind alese în locuri nederanjate, în vecinătatea coloniilor de popândăi.

Dorim să continuăm această acțiune, atât prin mărirea numărului de cuiburi artificiale amplasate, cât și prin extinderea ariei de acțiune (județele Timiș, Bihor și Satu Mare).

Cunoscând faptul că populația de șoim dunărean din Ungaria (din imediata vecinătate a graniței cu țara noastră) este în creștere, prin această metodă putem crește probabilitatea stabilirii unor perechi și la noi.

**Zeit Zóbert
Daróczy J. Szilárd**

Continuare din pag. 1

primit acordul părților pentru „comerțul cu scop non-comercial” al fildeșului prelucrat. Unele țări din Africa și Asia se tem că aceste decizii vor compromite eforturile depuse de ei pentru conservarea și combaterea braconajului asupra acestor specii de interes major.

Compromiterea durabilității și gongourile „pro-trade”

Un fenomen major al conferinței a fost compromiterea ideii durabilității. Toate părțile care au prezentat argumente pentru propuneri vizând scăderea statutului de conservare a unor specii, sau care au negat necesitatea conservării altor specii au folosit acest termen în repetate rânduri. Identificarea durabilității cu folosirea consumptivă a biodiversității a fost atât de generală, încât expresia practic a dispărut (cel puțin pentru în perioada conferinței) din vocabularul organizațiilor conservaționiste și a delegațiilor care argumentau în favoarea unor propuneri de conservare. Un alt aspect interesant a fost prezența foarte multor organizații neguvernamentale cu nume și aparente conservaționiste dar care erau strâns legate de anumite state sau grupuri de interese aflate

pe polul opus. Crearea acestor organizații a atins țelul propus și a făcut practic imposibil inițierea unor acțiuni comune de către organizațiile neguvernamentale.

Delegația României care a participat cu succes la conferință, a reușit să „treacă” prin comisie un regulamentul nou privind comercializarea sturionilor și a caviarului. Acest regulament va avea un efect pozitiv asupra conservării acestor specii pe plan global (și în special a populațiilor din Marea Neagră) și în plus coincide cu interesele comerciale ale României (trebuie menționat că pentru o conservare eficientă trebuie rezolvată și problema braconajului intern al acestor specii). În aceleași timp România a avut un cuvânt de spus și în problemele globale, susținând (uneori chiar în cazul unor propuneri critice) deciziile conservaționiste.

În general putem spune că această conferință a avut mai multe lucruri pozitive și că, în ciuda unelor decizii controversate, va avea un efect pozitiv asupra conservării biodiversității pe glob.

Kelemen A. Márton

Cufundar mare și alte specii nordice rare pe cursul inferior al Oltului în iarna 2004-2005

În cursul iernii 2004-2005, pe cursul inferior al Oltului au fost observate mai multe specii rare de păsări nordice cavatice (observatori Szabó Jozsef jr., Asztalos Barna, Fântână Ciprian). Observațiile au

fost făcute pe lacul de acumulare de la Strejești în 26.XII.2004 și pe lacurile de acumulare de la Strejești, Arcești, Drăgănești și Frunzaru în 15-16.01.2005 (ultimele în cadrul recensământului de iarnă al păsărilor

de baltă coordonat de S.O.R.).

În data de 16.01.2005, pe lacul de acumulare de la Drăgănești (cursul inferior al Oltului, județul Olt), în jurul orei 14, am observat un exemplar adult de cufundar mare (*Gavia immer*) în penaj de iarnă. Pasărea înota la aprox.15 m de digul drept al acumulării. Avea ciocul mare, robust, ascuțit la vârf (în stilul ciocului de Ardea sp.), de culoare gri argintiu. Ciocul era ținut în poziție orizontală. Capul avea fruntea abruptă și înaltă. În jurul ochiului prezenta un inel orbital neregulat alburii. Capul (exceptând bărbia), ceafa și partea dorsală a gâtului aveau o culoare gri negricioasă. Partea anterioară a gâtului era de culoare albă, separația între alb și gri fiind netă însă pe o linie neregulată. La baza gâtului prezenta un colier incomplet, de o culoare mai închisă decât restul gâtului, care înainta vizibil în albul părții anterioare a gâtului. Spatele era gri negricios. În timp ce înota, la linia de contact cu apa, albul era vizibil doar la „mijlocul corpului”. Pasărea nu era sperioasă, îndepărtându-se încet de noi după ce ne-a observat. După o perioadă a început să se scufunde. În timpul observației a emis sunetul de contact/alarmă. Pe aceeași acumulare erau prezenți și 3 cufundari polari (*Gavia arctica*) care ne-au înlesnit comparația, deși, considerăm că, văzut de aproape, un cufundar mare nu pune probleme deosebite de identificare.

Cufundarul mare (*Gavia immer*) este o specie neoarctică (nearctică) care cuibărește în Europa doar în Islanda, într-un efectiv de apr. 300 de perechi. Pe timpul iernii poate fi întâlnită în general pe coasta atlantică a Europei (coastele Norvegiei, Germaniei, Danemarcei, Franței și Spaniei).

În România este considerată din punct de vedere faunistic o specie eratică, fiind observată în apele românești încă din secolele trecute. În Ornithologia Siebenbürgen, vol. I, sunt

amintite șase observații ale speciei din Transilvania din secolul al XIX-lea, în timp ce în vol. III sunt notate alte trei observații însă neverificate (datorită lipsei exemplarelor doveditoare). În Fauna R.S.R. găsim alte două observații, cea mai recentă fiind din 1965 de la Fălticeni Suceava (Cătuneanu). În Dobrogea specia este observată de Kiss J. B. în 25.01.1976 la Sf. Gheorghe. Observația cufundarului mare efectuată pe cursul inferior al Oltului este a cincea după 1950.

Pe aceeași acumulare am observat un număr mai mare de specii nordice rare în România comparativ cu celelalte lacuri vizitate în aceeași perioadă (Strejești, Arcești, Frunzaru). Astfel pe lacul de acumulare de la Drăgănești, în aceeași zi am observat și 5 exemplare (1mascul, 4 femele) de rață catifelată (*Melanitta fusca*) și 42 de exemplare (18 masculi, 24 femele) de rață cu cap negru (*Aythya marila*).

În data de 26.XII.2005, pe lacul de acumulare de la Strejești (județul Vâlcea) erau prezente 3 exemplare de lebădă mică (*Cygnus bewickii*) într-un stol de 8 lebede de iarnă (*Cygnus cygnus*) și un stol ceva mai mare de lebede mute (*Cygnus olor*). Numărând lebedele de pe lacul de acumulare, Szabo J. jr. a observat 3 exemplare mai mici de lebede care dormeau și care aveau corpul mai compact decât celelalte lebede. Când exemplarele au ridicat capul am observat că indivizii aveau foarte puțin galben la baza ciocului. În afară de faptul că erau mai mici, aveau și gâtul ceva mai scurt și mai gros decât indivizii de lebădă de iarnă din apropiere. În majoritatea timpului de observație (aprox. 30 min.) lebedele mici dormeau sau își aranjau penele.

Fântână Ciprian
Szabó Jozsef
Asztalos Barna

Parteneriat strategic

În februarie 2004, Grupul Milvus a semnat un tratat de parteneriat cu organizația neguvernamentală Hawk Mountain Sanctuary Association din Kempton, Pennsylvania, SUA. Scopul acestui parteneriat strategic este acela de a coopera în domeniul conservării și studiului păsărilor răpitoare de zi, întărirea capacității Asociației „Grupul Milvus” în efortul de a deveni lider regional și de a coordona studiul migrației răpitoarelor în sud-estul Europei. De asemenea parteneriatul cu organizația din SUA ne va ajuta în dezvoltarea unor programe educaționale care să contribuie la conștientizarea publicului asupra importanței păsărilor răpitoare diurne și nocturne.

Hawk Mountain Sanctuary este lider mondial în domeniul studiului migrației păsărilor răpitoare diurne și a creat primul refugiu din lume pentru păsările răpitoare. Organizația posedă aproximativ 20.000 hectare de teren privat unde realizează activități complexe privind studiul și protecția florei și faunei.

Monitorizarea efectivelor migratoare a început în anul 1934 și a fost întreruptă doar în anii 1943-45 pe durata celui de al doilea război mondial. Anul 2004 a însemnat al 67-lea an în care s-a efectuat numărarea răpitoarelor, această bază de date fiind cea mai completă din lume.

HAWK MOUNTAIN

Continuare în pag. 4

Natura virtuală

www.defra.gov.uk/paw/default.htm - Pagina web a Parteneriatului de acțiune asupra delictelor comise împotriva naturii (Partnership for Action Against Wildlife Crime - PAW). PAW este o organizație intersectorială cuprinzând toate organizațiile active în combaterea delictelor comise împotriva naturii. Pagina este o resursă de informații foarte importantă pentru toți cei interesați în lupta împotriva acestor tipuri de delict. De pe pagină pot fi descărcate numeroase articole și publicații legate de această tematică și sunt prezentate nenumărate cazuri rezolvate din Marea Britanie.

www.hawkmountain.org - pagina organizației Hawk Mountain Sanctuary Association din SUA, partener strategic al Grupului Milvus. Pagina este un veritabil centru de resurse pentru toți cei interesați în biologia și conservarea păsărilor răpitoare. Deși este un site american, putem găsi pe ea destule informații utile/interesante și din punctul nostru de vedere. Propun vizitarea site-ului, mai ales celor interesați de migrația păsărilor răpitoare și a celor interesați în educația ecologică cu privire la păsările răpitoare.

www.northamptonshirewildlife.co.uk - site întreținut de Jeff Blincow despre natura regiunii (județului) Northamptonshire. Deși este ceva particular britanic, totuși vă sfătuiesc pe toți să vizitați acest site. Cred că acest site ne prezintă un model demn de urmărit pentru prezentarea valorilor naturale dintr-o regiune. Lista speciilor din diferite grupe (păsări, fluturi de zi, fluturi de noapte, flori, ciuperci, etc.) este prezentat în multe cazuri cu fotografii, cu perioada anului când pot fi observate,

cu observații concrete, etc. În afara listelor de specii, ne stau la dispoziție (de exemplu pentru plănuierea unei vizite): o serie întreagă de hărți, descrieri detaliate a zeci de puncte de observații, galerie de fotografii (sute de specii), galerie de sunete (apr. 60 de specii de păsări), etc. Demn de vizitat și un exemplu de urmărit.

www.gigrin.co.uk - iarăși un site care prezintă o inițiativă demnă de vizitat (și, nu din întâmplare, iarăși în Marea Britanie, mai exact Wales), dar acest site „trebuie” vizitat fiindcă are ca personaj principal gaia roșie, specie care a dat numele organizației noastre. Pagina este, de fapt, prezentarea fermei durabile Gigrin din Wales, care pe lângă alte activități, întreține și o stație de hrănire a găeilor. Pagina ne dă o imagine foarte bună și bine ilustrată a biologiei speciei. Pagina este strâns legată cu pagina A Red Kite Trust și putem accesa informații privind diferitele programe și proiecte care se ocupă de gaia roșie în toată Europa.

www.imperialeagle.hu - pagina oficială a proiectului Life-Nature „Conservarea acvilei de câmp în Bazinul Carpatic”, derulat de Societatea pentru Conservarea Păsărilor și a Naturii din Ungaria și de Societatea Ornitologică Slovakă. Site-ul prezintă în detaliu ecologia acvilei de câmp, evoluția în timp a populației din Ungaria, factorii de risc pentru specie, curiozități despre specie și, desigur, prezintă în detaliu obiectivele și activitățile proiectului. Pagina care funcționează în limba engleză și maghiară, merită să fie vizitată.

Kelemen A. Márton

Continuare din pag. 3

De asemenea, se pune mare accent pe educație, oferindu-se vizite ghidate pentru grupuri organizate și posibilități de perfecționare pentru persoane interesate în studiul și protecția păsărilor răpitoare diurne.

Hawk Mountain Sanctuary se implică și pe plan internațional în studiul și conservarea răpitoarelor, în special în zone strategice din punct de vedere al migrației păsărilor răpitoare. Politica organizației este de a forma viitori specialiști din diferite colțuri ale lumii care la rândul lor vor putea dezvolta proiecte practice în țările lor de origine.

Aceste două aspecte sunt doar o parte a activității complexe pe care o desfășoară partenerul nostru din SUA. Pentru a afla mai multe vizitați pagina de internet la www.hawkmountain.org.

Fiind partenerul unei organizații cu un asemenea curriculum ne face să credem că utilizând resursele și experiența lor acumulată pe parcursul anilor, vom putea fi mai eficienți și mai profesioniști în dezvoltarea și implementarea proiectelor noastre de conservare și studiu al păsărilor răpitoare diurne.

Domahidi Zoltán

Arahnologi în Transilvania

În perioada 7-12 septembrie 2004, Grupul de Lucru Nevertebrate al Asociației pentru Protecția Păsărilor și a Naturii „Grupul Milvus” a organizat la Ozunca Băi (județul Covasna) a V-a Întâlnire a Arahnologilor Maghiari. Acest simpozion internațional, la care sunt invitați să participe toți arahnologii (specialiști în studiul păianjenilor) vorbitori de limba maghiară din întreaga lume, s-a organizat pentru prima dată în România (Transilvania), primele patru întâlniri fiind organizate în Ungaria.

La această întâlnire au participat 24 de specialiști, majoritatea din Ungaria, reprezentând instituții ca Academia Maghiară de Științe, universități și instituții de cercetare de prestigiu internațional în domeniul cercetărilor arahnologice. Această întâlnire anuală a arahnologilor maghiari este un bun prilej de ne cunoaște, de a afla domeniile de cercetare ale colegilor din diferite țări, de a prezenta progresele realizate în ultimul an și eventual de a cere părerea și sfatul specialiștilor. De asemenea, se oferă posibilitatea celor care nu au putut

participa la colocviile europene sau conferințele arahnologice internaționale să cunoască cele mai importante realizări și progrese în domeniu și nu în ultimul rând, de a purta discuții în limba maternă, privind acest domeniu de cercetare. În cadrul conferinței au fost prezentate 15 lucrări științifice și postere și a fost prezentată o metodă de colectare nouă, cu un dispozitiv special denumit D-vac, dispozitiv care nu a fost utilizat încă în România. Metoda constă în aspirarea cu ajutorul unui motor electric a artropodelor care trăiesc în vegetație, frunziș sau pe sol. La desfășurarea în bune condiții a acestei conferințe au contribuit prin sponsorizare societățile comerciale: Ex-For, Tyrom, Delney, Gerend, Bibco, Conectic, Moara Csiki, Erpék, Actual Print, Asociația Culturală “Gaál Mózes”, precum și primăria orașului Baraolt (prin domnul primar Nagy István), Consiliul Județean Covasna (prin domnul președinte Dr. Demeter János), cărora le mulțumim pe această cale pentru ajutorul acordat.

Urák István

Cuibăritul codalbului în interiorul țării

La data de 17 iulie 2004, împreună cu Czuth András, Gyékény G. și Tripon Róbert am efectuat observații asupra păsărilor răpitoare și de baltă în partea de vest a județului Arad.

La unul din complexe piscicole la care am staționat timp mai îndelungat, ne-a atras atenția apariția un exemplar codalb (*Haliaeetus albicilla*) tânăr în zbor deasupra pădurii.

Deși dispunem de câțiva ani de date referitoare la prezența speciei

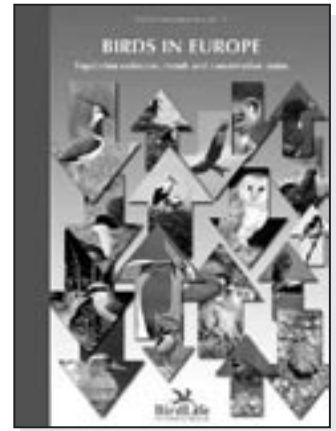
(adulti, imaturi) în zonă, ne-a surprins prezența unei exemplar juvenil la această dată, dând indicii destul de clare asupra cuibăritului speciei în zonă.

Pentru a ne convinge de acesta, am planificat o cercetare detaliată a terenului pentru o perioadă mai târzie. În data de 25 decembrie 2004 împreună cu Botoș A., Gyékény G., Nagy A. și Tripon R. am identificat un cuib sub care am depistat resturi de hrană (solzi de pește, oase) care

Continuare în pag. 7

Recenzie

Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. - BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 12). 2004. 374 pagini.

Primul volum Birds in Europe, apărut în 1994, a fost o mare premieră în literatura ornitologică europeană, furnizând numeroase informații despre populațiile de păsări la scară continentală. Datorită modului simplu în care a fost scris și conceput, acest volum a fost folosit nu numai de ornitologi și ONG-uri, ci și de factori de decizie pe plan guvernamental, precum și la nivelul Comisiei Europene. În cei zece ani care s-au scurs de atunci, au fost pornite programe noi de monitoring și au devenit accesibile informații din regiuni noi (Peninsula Balcanică, țările din Caucaz).

Cea de a doua ediție, apărută în 2004, a adus în plus o îmbunătățire a calității datelor. Este firesc ca această schimbare a calității să nu fie uniformă. Chiar și în țările unde se derulează programe de monitoring de multă vreme, specialiștii sunt sceptici în ceea ce privește estimarea

Continuare în pag. 6

Continuare din pag. 5

mărimii populațiilor. Uneori s-au schimbat metodele de recensământ, determinând imposibilitatea comparării datelor astfel obținute cu cele vechi. Posibilele erori aflate în carte nu au fost recunoscute de către echipa BirdLife, creându-se astfel impresia că aceste date sunt echivalente și comparabile în cazul fiecărei specii și a fiecărei țări. O recunoaștere sinceră a acestor probleme n-ar fi diminuat valoarea științifică a cărții, ba dimpotrivă.

O concluzie majoră este creșterea speciilor cu statut de conservare „nefavorabil” de la 38% la 43%. E greu să vorbim după aceste afirmații despre realizarea marelui obiectiv, cel de oprire a scăderii biodiversității până anul 2010, amintit în prefața cărții. Exemplele pozitive sunt puține, unul dintre ele fiind șoimul călător. Scăderi au fost observate mai ales la specii migratoare pe distanță lungă și charadriiforme, dar, surprinzător, se află printre ele și specii comune ca vrabia de casă sau graurul.

Cartea include informații despre 526 de specii. Prezentarea fiecărei specii ocupă câte o jumătate de pagină, care conține un desen, o hartă ilustrând distribuția ei, date despre populație și tendințele acesteia, informații despre statutul de conservare (lista SPEC și IUCN – la nivel european și global), un tabel cu date detaliate și, în unele cazuri, o diagramă privind exactitatea datelor. Aceste pagini sunt accesibile și pe site-ul BirdLife International.

În cazul României o primă schimbare față de volumul precedent se observă la lista persoanelor care au contribuit la culegerea datelor: aproape 30 de oameni în comparație

cu o singură persoană în 1994. O altă remarcă, pe care o amintim cu o oarecare mândrie, a fost lista publicațiilor la bibliografie: din 63 de titluri 11 au apărut în publicațiile Grupului Milvus.

N-aș vrea să intru în detalii privind exactitatea datelor prezentate despre speciile din România, nici nu cred că (poate doar în afara speciilor cu răspândire restrânsă sau strict dependente de un anumit tip de habitat) există cineva care ar putea da estimări corecte pentru majoritatea speciilor cuibăritoare din țară, mai ales în cazul speciilor comune răspândite pe arii extinse unde este vorba de efective populaționale exprimate în milioane. Sunt însă de remarcat câteva lucruri interesante: în vreme ce aproape în toate țările europene scade numărul potârnicilor și mulți dintre ornitologii noștri de teren confirmă acest lucru, după BiE2 la noi se află în creștere. De asemenea reies comparații greu de imaginat când ne uităm simultan la două specii, de ex. populația lăstunului de mal și a cristelului de câmp este aproape identică. Aceste erori nu fac decât să atragă atenția asupra dificultăților întâlnite la asemenea estimări și să sublinieze nevoia unei largi consultări profesionale în asemenea cazuri. Mingea este pe terenul nostru, știm bine încă de pe acum că următoarea ediție va apărea în anul 2014. Datoria noastră este de a continua programele de recensământ și de monitoring care au fost deja inițiate, de a porni programe noi și mai ales, de a publica rezultatele în loc să le păstrăm în sertare.

Szabó D. Zoltán

Știri scurte

✈ Făcând observații faunistice pe lacurile de la Dumbrăveni (SB) la data de 21 aprilie 2004 Papp T. și Daróczi J. Sz. au observat o pereche de lebede de vară (*Cygnus olor*) a cărei femelă clocea ouăle pe cuib, în timp ce masculul supraveghea zona. Lacurile sunt înconjurată de dealuri, iar suprafețele cu luciu de apă sunt puține, dominând vegetația acvatică, papura și stuful. În lunile următoare, au mai fost efectuate alte observații în zonă rezultând informații conform cărora cuibăritul a avut succes, perechea crescând cinci pui. Considerăm demn de menționat o astfel de observație din interiorul arcului Carpat, regiune din care nu dispunem de date referitoare la cuibăritul acestei specii, în ultimele decenii.

✈ Pe malul mării, la Chituc (CT) a fost observat un exemplar de fluierar sur (*Xenus cinereus*) la data de 15 mai 2004 (Kovács I. și Kiss R.). Pasărea se hrănea împreună cu câțiva pietruși (*Arenaria interpres*) și prundărași de sărătură (*Charadrius alexandrinus*). Fluierarul sur este o specie rară pentru țara noastră, care apare probabil regulat, într-un număr foarte mic, mai ales în zona litoralului.

✈ La data de 15 mai 2004, a fost observat pe grindul Chituc în apropierea satului Vadu (CT) un exemplar de trei ani al subspeciei vestice a pescărușului negricios (*Larus fuscus graelsii*). Observația a fost făcută de către Kovács István și Kiss Réka. După informațiile noastre, această subspecie apare accidental în Europa de Est. Au fost făcute și fotografii doveditoare cu această pasăre.

✈ Domahidi Z. împreună cu Papp T. la data de 15 decembrie 2004 între localitățile Ernei și Dumbrăvioara (MS), pe malul Mureșului, au observat un exemplar sub-adult de șorecar mare (*Buteo rufinus*). Specia are o răspândire care se restrânge doar la Dobrogea și partea de S-SV a țării. Această populație este rezidentă sau migrator parțial spre sudul Europei, astfel că este interesantă apariția acestui exemplar, în timpul iernii, la nord de arealul său.

✈ Efectuând observații de teren în zona pădurii Ceala (AR), la 1 octombrie 2004, Manciu Cosmin Ovidiu a observat un stol de 7 ex. de ciocârlie urecheată (*Eremophila alpestris*). Păsările erau foarte blânde, permițând observatorului să se apropie la o distanță de cca. 15-20 m de ele. Presupunem că aceste exemplare aparțin subspeciei nordice *Eremophila alpestris flava* care apare la noi în migrația de toamnă și primăvară, iernând chiar în regiunea Pannonică.

✈ În data de 12 martie a.c., Papp T., Kósa F. și Daróczy J. Sz. au observat un număr de 18 exemplare de rață cu cap negru (*Aythya marila*), pe lacul de acumulare Ianca, din jud. Vâlcea. Tot atunci au fost observate 8 exemplare din aceeași specie, pe lacul Gura Văii. Considerăm că este foarte important ca toate datele legate de iernarea acestei rațe nordice în România, să fie colectate într-o bază de date unitară.

✈ De la Centrala Ornitologică din Turcia am primit știrea că pe data de 31 martie 2004, în Titreyengöl, Sorgun/Manavgat (36°45'737"N

- 31°27'044"E - sudul Turciei) a fost recapturat un grelușel de stuf (*Locustella luscinioides*) cu inel din România, într-o tabără de inelare organizată de germani și turci. După ce am consultat baza de date, am observat că pasărea a fost inelată la 14 august 2003 de către Kovács István în tabăra de la Sic (46°55'N - 23°57'E - jud. Cluj), organizată de Grupul Milvus, fiind determinată ca pasăre tânără. Grelușelul de stuf este o specie migratoare pe distanță lungă, având cartierele de iernare în Africa Centrală, la sud de Sahara. Recapturarea acestui exemplar ne poate da indicii asupra faptului că grelușei din Transilvania urmăresc, probabil, ruta estică de migrație, traversând Marea Mediteraneană, unele exemplare trecând prin Cipru.

✈ În cadrul programului de monitorizare a strigilor (*Tyto alba*) din județul Satu Mare, s-au efectuat și inelări care au avut ca rezultat marcarea individuală a cca. 100 de exemplare, majoritatea lor ca pui. Unul dintre cei trei pui bine dezvoltati și inelați la Turulung (47°56'N 23°05'E) în data de 26 iunie 2004 de către Sike Tamás, a fost recapturat în Ungaria. Exemplarul recapturat (găsit mort) la Vámosoroszi (49°47'58'N 22°40'E) în 20 ianuarie 2005, aparține subspeciei *Tyto alba guttata*, subspecia cea mai comună la noi. Distanța parcursă de această pasăre de la locul unde a fost marcat, a fost de 31 km spre direcția vest.

Continuare din pag. 5

intărea presupunerea noastră că avem de a face cu un cuib activ de codalb.

Am anunțat de urgență ocolul silvic solicitând stoparea activităților de exploatare forestieră în zonă și diminuarea deranjului în zona cuibului. Șeful ocolului, dl. ing. Grăjdănescu Adrian, a fost foarte receptiv și amabil, fiind de acord cu sugestiile și recomandările noastre.

Codalbul începe perioada de cuibărit foarte devreme, încă din luna februarie, fiind foarte sensibil la cea mai mică disturbare, care poate duce la distrugerea pondei prin abandonarea și răcirea ouălor. Pentru a ne convinge dacă perechea are asigurată liniștea necesară și dacă a început cloclitul, am decis recontrolarea zonei. Acesta a avut loc la 28 februarie 2005. Apropiindu-ne de cuib, cu ajutorul lunetei am observat că acesta este pregătit pentru cloclit, iar pasările adulte sunt în preajma lui, motiv pentru care ne-am și depărtat de acesta.

I-am contactat din nou pe angajații ocolului silvic informându-i despre demersul cuibăritului. În astfel de cazuri colaborarea cu instituțiile de profil în vederea conservării unor specii rare este indispensabilă.

Identificarea acestui cuplu de codalb are și o valoare în sine, fiind singura pereche dovedită drept cuibăritoare în interiorul țării, după multe decenii.

Doresc și prin această cale să mulțumesc colegilor și angajaților O. S. Zărandul pentru implicarea lor în acțiunea noastră de protecție a păsărilor răpitoare.

Daróczy J. Szilárd

Săpăturile arheologice – capcane pentru amfibieni la Roșia Montană

În perioada 21.-25.09.2004 în cadrul Facultății de Vară, organizată de grupul Ecostudia Cluj la Roșia Montana, câțiva membri ai Grupului de Lucru pentru Protecția Amfibienilor și Reptilelor, nou format în ianuarie 2005 în cadrul Grupului Milvus, au început cartarea herpetofaunei din Roșia Montana și din împrejurimile localității. În partea nord-estică a Roșiei Montane, în zona Tăului Anghel și a unui lac apropiat fără nume, în urmă cu puțin timp au avut loc săpături arheologice. În urma acestor săpături, în jurul acestor locuri de reproducere au apărut un număr de 21 de șanțuri de 8-10 m lungime, 2-3 m lățime și 30-100 de cm adâncime. În timpul migrației tritonilor și a broaștelor dinspre locul de reproducere spre habitatul terestru și spre locurile de hibernare, aceste gropi au funcționat ca niște adevărate capcane. În perioada mai sus amintită am salvat 668 de amfibieni captivi, dintre care 641 de animale (95,9%) au fost amfibieni metamorfozați în 2004.

Cu toate că victimele acestor gropi au reprezentat un număr scăzut de amfibieni (12 exemplare), numărul victimelor acestor șanțuri neacoperite va crește dacă nu se iau măsuri. Amfibienii căzuți în gropi nu pot să escaladeze pereții „capcanelor” (înclinarea pereților este aproape de 90°), iar dacă nu reușesc să-și sape un adăpost sub linia de îngheț a solului în timpul iernii, vor îngheța. La adâncimea de 30-100 cm solul este foarte cleios și greu de săpat, astfel încât animalele se pot ascunde doar în crăpături și sub pietrele din șanț unde însă nu au multe șanse de supraviețuire.

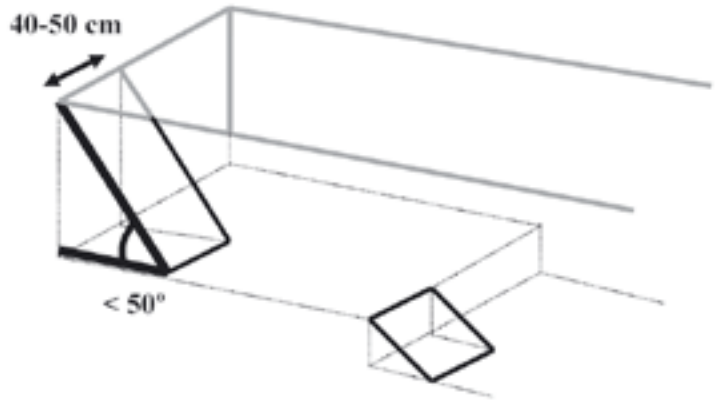
Aceste șanțuri pot decima populațiile de tritoni și broaște din zonă, a căror existență este strâns legată de apele stătătoare.

În cazul tritonilor pierderea nu poate fi estimată, fiindcă juveniții metamorfozați, după ce părăsesc apa, își încep viața terestră și se vor întoarce în mediul acvatic numai când vor ajunge la maturitatea sexuală. Chiar dacă amfibienii maturi scapă din captivitatea acestor gropi și se pot reproduce, după un timp, din cauza mortalității ridicate a animalelor tinere, va rămâne o lacună în succesiunea generațiilor de amfibieni. Având în vedere că, în mod natural, din miile de larve și mormoloci eclozați într-un an doar un număr foarte mic de amfibieni ajung la maturitate, orice factor suplimentar care determină scăderea populațională este foarte periculos. Astfel într-un interval foarte mic de timp se poate ajunge la dispariția locală a speciilor, și totul numai din

cauza unor gropi și șanțuri greșit administrate.

Speciile afectate sunt protejate de diferite legi pentru protecția mediului votate și în România: *T. cristatus* și *B. variegata* sunt specii strict protejate (Legea nr. 462/2001 pentru Protecția Mediului, Convenția de la Berna, Directiva Habitate 92/43 EEC), *T. vulgaris*, *T. alpestris* și *B. bufo* au statutul de specii protejate (Convenția de la Berna), *T. cristatus*, *B. variegata*, *T. vulgaris* și *B. bufo* necesită desemnarea ariilor speciale de conservare (Legea nr. 462/2001, Directiva Habitate, ultima referindu-se numai la primele două specii).

În cazul populațiilor de amfibieni periclitare de șanțurile arheologice din Roșia Montană protejarea speciilor se poate

Specie	Nr. amfibienilor salvați/nr. amfibienilor morți	Nr. amfibienilor metamorfozați în 2004, salvați
Triton cu creastă (<i>Triturus cristatus</i>)	453/5	442 (97,5%)
Triton comun (<i>Triturus vulgaris</i>)	112/5	111 (99,1%)
Triton de munte (<i>Triturus alpestris</i>)	49/0	49 (100%)
Broasca râioasă brună (<i>Bufo bufo</i>)	49/1	39 (79,5%)
Izvoraș cu burtă galbenă (<i>Bombina variegata</i>)	5/1	0

Date despre invazia de mătășari din iarna 2004-2005

aplica printr-o metodă simplă. În șanțurile neacoperite pe părțile mai puțin adânci și în cazul treptelor din șanțuri care depășesc 15 cm înălțime va trebui lăsată o parte a pereteului și a treptei cu o înclinare nu mai mult de 50°, pe o lățime de 40-50 de cm. Înclinarea sub 50° este esențială, fiindcă juvenalii cu mărimi între 3-4 cm la *T. vulgaris* și 6-7 cm la *T. alpestris*, nu sunt în stare să escaladeze pereții abrupti.

Pentru rezolvarea acestui caz local Grupul de Lucru pentru Protecția Amfibienilor și Reptilelor va apela la persoanele răspunzătoare pentru săpăturile din Roșia Montană, pentru ca împreună să găsim o modalitate de a schimba situația generată.

La începutul lunii octombrie 2004, a mai avut loc un recensământ al amfibienilor captivi în aceeași zonă studiată de noi în luna septembrie. În jur de 60 de amfibieni au fost salvați. Aceste date au arătat că migrarea era spre sfârșite. Grupul de Lucru pentru Protecția Amfibienilor și Reptilelor are ca țel monitorizarea acestei zone și în anul 2005.

Cu această ocazie dorim să mulțumim colegilor noștri care au luat parte în acțiunea de salvare a amfibienilor.

De asemenea solicităm tuturor membrilor Milvus să verifice șantierele (arheologice sau de construcții) din apropierea localităților de domiciliu sau a locurilor unde își desfășoară cercetările, și în cazul observării de fenomene asemănătoare să salveze amfibienii captivi și să dea soluții responsabililor de șantier în scopul reducerii impactului acestor săpături.

Sos Tibor
Szatmári Borbála

Mătăsarul (*Bombycilla garrulus*) este o specie care cuibărește în nordul continentului și în taigaua siberiană, care apare ca pasăre de iarnă în centrul și estul Europei, uneori în stoluri mari, sub formă de invazie. O astfel de invazie a avut loc și în iarna 2004-2005, care s-a făcut simțită și în țara noastră.

Deși datele colectate din perioada noiembrie 2004 și martie 2005 nu sunt luate în mod regulat și sistematic, numărul observațiilor și ieșirilor pe teren fiind diferite de la un județ la altul iar județele din care provin aceste date acoperă doar o mică parte a țării, neputând fi comparate între ele, am decis totuși o evaluare generală a acestora.

Din diferite părți ale țării am primit un număr mare de observații care au trebuit selectate pentru eliminarea acelor care se refereau cu mare probabilitate la aceleași stoluri de păsări. Rezultatele reflectă faptul că numărul exemplarelor observate într-un județ anume depinde de numărul observatorilor, a ieșirilor dar și a atenției acordate și căutării zonelor cu mătășari. Astfel în unele cazuri numărul păsărilor observate este proporțional cu numărul observatorilor dintr-un județ.

Articolul de față dorește doar să evalueze mărimea acestui val de invazie în diferite zone ale țării fără a trage alte concluzii.

După cum reiese din tabel, au

Județe	AB	AR	B	BH	BV	CJ	CV	HD	HR	MS	SB	SM	TL	TM	Total
Nr. păsări	50	277	187	343	284	804	198	147	411	941	56	5	315	310	4.328
Nr. zone	2	2	4	2	2	8	5	3	6	9	1	1	3	3	51
Nr. observatori	1	5	3	3	2	9	4	1	6	13	1	1	3	3	55

fost colectate date despre stoluri care totalizează un număr de 4.328 de exemplare, iar dintre județele cu cele mai multe exemplare observate amintim: Mureș – 23 %, Cluj – 19 % și Harghita – 9 %. Din prelucrarea datelor privind 74 de stoluri observate reiese că primele păsări au sosit la noi în luna noiembrie (1 stol), numărul lor crește continuu în decembrie (13 stoluri) și ianuarie, aceasta reprezentând vârful (33 stoluri), și scade ușor în februarie (25 stoluri), dar cunoaștem date despre prezența speciei și în luna martie (3 stoluri).

Fidelitatea stolurilor pentru o regiune este întotdeauna în strânsă relație cu abundența hranei. O dată cu diminuarea acestei surse, păsările se deplasează în alte zone sau stolurile se fragmentează.

Datorită faptului că în majoritatea cazurilor au fost observate stoluri de 60-300 și de 3-40 ex., este greu de decis dacă aceste grupuri mai mici sunt datorate acestei fragmentări sau este vorba de păsări care provin din alte stoluri.

Deși datele acumulate nu acoperă multe regiuni din țară putem observa că specia și-a făcut apariția în multe părți ale țării.

Doresc să mulțumesc și pe această cale tuturor colegilor care au avut amabilitatea de a-mi pune la dispoziție aceste date.

Daróczi J. Szilárd

Locuri de vizitat

Parcul Național Retezat

Cred că pentru orice naturalist din România, răspunsul negativ la întrebarea „Ai vizitat Parcul Național Retezat?” este unul cel puțin jenant. De aceea aș dori ca acest articol să constituie o invitație pentru cei ce nu l-au vizitat. Cei care au fost măcar o dată oricum au devenit dependenți.

Interesul pentru conservarea Retezatului începe să se manifeste în cercurile științifice Clujene încă de la începutul secolului trecut. De altfel sufletul creării primului parc național al României în Retezat a fost profesorul Borza care în conferința pe care o ține în anul 1928 la „Întâiul Congres Național al Naturaliștilor din România” prezidat de prof. Emil Racoviță, insistă mai amplu asupra necesității de a înființa Parcul Național Retezat, având în vedere faptul că „Masivul Retezat este de o excepțională bogăție floristică și faunistică [...] aproape unica regiune din țară în care vegetația se află în starea ei naturală, adică în echilibru biologic cu ierbivoarele numai sălbatece, căci foștii proprietari opreau cu strictețe pășunatul vitelor domestice.” Profesorul Borza nu a încetat niciodată să numească Retezatul altfel decât „un monument sacru al naturii”.

Parcul Național Retezat a fost înființat acum 70 de ani, actul de naștere fiind Jurnalul Consiliului de Miniștri nr. 593 din 22 martie 1935.

Având la început aproximativ 100 km² (10.000 ha), suprafața parcului a fluctuat în timp între 10.000 ha și 54.000 ha, în prezent conform legii Parcul Național Retezat având 38.138 ha.

Din 1935 și până în 1999, anul înființării Administrației

Parcului Național Retezat, parcul a fost gospodărit de ocoalele silvice Retezat, Pui și Lupeni iar Rezervația Științifică Gemenele-Tăul Negru a fost și este și în continuare în administrarea științifică a Academiei Române.

Foarte pe scurt, din punct de vedere geologic Parcul Național Retezat poate fi împărțit în Retezatul cristalin, format din roci eruptive, în special din granodiorite și sisturi cristaline în partea nordică care alcătuiesc ceea ce obișnuit numim Retezatul Mare, și Retezatul calcaros care este reprezentat prin câteva petece geologice paleozoice și mezozoice, în special calcare din Jurassic Superior și Cretacic Inferior, zonă denumită Retezatul Mic.

Din punct de vedere geomorfologic, Retezatul dispune de o mare diversitate a formelor, ceea ce conferă peisajului o spectaculozitate aparte.

Poate cel mai vizibil caracter geomorfologic al Retezatului este cel lăsat în urmă de ultima glaciațiune. Apar astfel numeroase circuri glaciare simple sau asociate, văi glaciare, custuri ce se interpun între circuri, morene.

Retezatul este renumit prin diversitatea floristică, adăpostind peste 1100 specii de plante superioare din cele peste 3450 cunoscute în România. Existența aici a mai bine de o treime din flora României este unul din motivele pentru care a fost declarat Parc Național. La acestea se adaugă un număr aproximativ egal de specii inferioare. Foarte importante pentru conservarea plantelor din Retezat sunt cele peste 90 de specii, subspecii și forme endemice din totalul de 127-400 endemite acceptate de diferiți autori pentru România. Prima plantă endemică semnalată în ordine cronologică în PNR este flămânzica (*Draba dornerii*) descoperită în 1858 de către Heuffel.

O mare importanță o au și cele 130 de plante rare sau vulnerabile din „Lista roșie a plantelor superioare din România” publicată în 1994.

Botaniștii consideră că acest munte este centru genetic al genului *Hieracium*. Acest gen are aici peste 250 de specii, subspecii și forme hibride, fiind de altfel considerat ca cel mai dificil gen dintre plantele superioare.

Se pot întâlni cele mai variate

Foto: Kerekes István

Foto: Kerekes István

asociații de la *Pino-Quercetum moebringletosum pendulae* din regiunile joase la *Oreochloa-Juncetum trifidi* a cărei cenoze populează pe suprafețe restrânse vârfurile, crestele și versanții puternic înclinați din etajul alpin.

Nevertebratele sunt reprezentate prin mii de specii, unele endemice. Bogăția și raritatea fluturilor de aici i-a făcut pe specialiștii europeni să declare Lunca Berhinei și Parcul Național Retezat Zonă de Importanță Lepidopterologică Europeană.

Vertebratele au în Retezat reprezentanți din toate clasele întâlnite în România.

În apele numeroase de aici înoată 11 specii de pești și o specie de chișcar. În anii '60-'70 ai secolului trecut au fost introduși în câteva lacuri din Parcul Național Retezat păstrăvii de lac (*Salmo trutta lacustris*), subspecie neindigenă adusă din Alpi. Cercetătorii consideră că această subspecie a fost unul dintre factorii care au cauzat scăderea populațiilor de amfibieni ce utilizează ca locuri de înmulțire lacurile glaciare.

Amfibienii sunt reprezentați prin 11 specii, mai mult de jumătate din numărul de specii de amfibieni întâlnit în România, care prin numărul lor arată încă o dată sănătatea habitatelor din Retezat.

Dintre cele nouă specii de reptile doar una este periculoasă pentru vizitatori, și anume vipera comună (*Vipera berus*). Cu toate că s-au semnalat foarte puține cazuri de mușcături de viperă în zonă, acestea sunt de cele mai multe

ori omorâte de turiști și ciobani. Vipera cu corn, citată în majoritatea lucrărilor în care se fac specificări despre herpetofauna Retezatului, nu a fost găsită până în prezent.

Păsările sunt bine reprezentate în Retezat, acesta fiind declarat și Arie de Importanță Avifaunistică. Specii montane și alpine rare ca acvila de munte, (*Aquila chrysaetos*) reprezentată și pe sigla parcului, acvila țipătoare mică (*Aquila pomarina*), șoimul călător (*Falco peregrinus*), cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*), buha (*Bubo bubo*), cucuveaua pitică (*Glaucidium passerinum*), minunița (*Aegolius funereus*), ciocârlia urecheată (*Eremophila alpestris*), fluturașul de stâncă (*Tichodroma muraria*), aduc bucurie fiecărui iubitor de păsări. Acesta însă va observa golul lăsat prin dispariția acum câteva decenii a celor 4 specii de vulturi și în special a zăganului, emblema de altă dată a Retezatului.

Mamiferele Retezatului reprezintă peste 23% din mamiferele terestre ale Europei.

Parcul oferă condiții pentru supraviețuirea celor mai importante dintre carnivorele mari europene: lupul (*Canis lupus*), ursul (*Ursus arctos*) și râsul (*Lynx lynx*). De asemenea se întâlnesc în parc ierbivore mari cum sunt capra neagră (*Rupicapra rupicapra*), cerbul (*Cervus elaphus*) și căpriorul (*Capreolus capreolus*) și care alături de mistreț (*Sus scrofa*) alcătuiesc prada carnivorelor mari.

Carnivorele de mai mici dimensiuni, cum sunt pisica sălbatică

(*Felis silvestris*) și mustelidele găsesc în diversele habitate ale parcului micromamifere care le asigură o parte din hrană.

Peșterile din Retezatul Calcaros sunt folosite de urși pe timpul iernii, iar lilieci găsesc aici condiții bune pentru hibernare sau pentru coloniile de naștere în timpul verii. În Parc au fost identificate 13 specii de lilieci printre care *Rhinolophus ferrumequinum*, *Vespertilio murinus* și *Pipistrelus pipistrelus*.

Vidrele pot fi întâlnite pe unele râuri ale Retezatului folosind resursele bogate în pește.

Din păcate, cu toate că a fost declarat parc național acum mai bine de 70 de ani, trebuie să facă față multor amenințări. Braconajul, uneori mascat într-o oarecare legalitate, exploatarea forestieră în zona tampon, turismul necontrolat și mai ales captările hidroenergetice care vor distruge râurile de pe fața nordică doar pentru a repara o greșală de proiectare vor afecta parcul iremediabil.

Cu toate acestea Parcul Național Retezat a fost primul parc din România și al cincilea din Europa care a primit certificarea PAN Parks, ca o recunoaștere a calităților naturale și a calității gospodăririi lui din prezent.

Să sperăm că și peste 70 de ani Retezatul va fi considerat ca unul dintre cele mai bune exemple ale naturii sălbatice europene.

Călin Hodor

Bursa Milvus

Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii "Grupul Milvus" anunță Bursa Milvus pentru studenți (liceu, colegiu și universitate) interesați în zoologie, ecologie și protecția naturii. Scopul bursei este acela de a ajuta tinerii naturaliști în derularea proiectelor individuale de cercetare/conservare. Aceste proiecte trebuie să coincidă cu scopurile generale ale Grupului Milvus (protecția și studiul speciilor de păsări-, mamifere-, amfibieni- și reptile periclitate și protejate, a ariilor protejate și ariilor Natura 2000, monitoring, etc.) și să aibă un caracter individual și inovativ. Suma maximă acordată unui proiect este de 7 milioane lei. Data limită de predare a proiectelor este 30 aprilie 2005.

Informații suplimentare și formular de aplicare se pot procura de la adresa email office@milvus.ro sau de pe www.milvus.ro.

Grupul de Lucru pentru Protecția Amfibienilor și Reptilelor

Grupul nou format în cadrul asociației Milvus are ca scop propus cartarea herpetofaunei unor zone cu potențial herpetofaunistic ridicat, găsirea și monitorizarea locurilor unde în timpul reproducerii sunt colectate broaștele pentru consum și vânzare, găsirea și monitorizarea zonelor unde căile de migrație a amfibienilor trec peste drumuri intens folosite sau alte tipuri de bariere artificiale, diminuarea efectelor credințelor și superstițiilor bazate pe observații greșite, care dăunează imaginii acestui grup de animale, etc.

Dacă doriți să fiți membru al acestui grup și să luați parte la unele activități propuse de noi, vă rugăm să ne contactați pentru informații mai detaliate la adresa:

montandoni@gmail.com Suntem interesați de orice informație care va duce la creșterea calității activităților noastre.

Migrans

Publicația Asociației pentru Protecția Păsărilor și a Naturii "Grupul Milvus"
Apare la fiecare trei luni

Redactor:

Kelemen A. Márton

Tehnoredactor:

Farkas Sándor

Corectură lingvistică:

Cristina Hodor

Adresa:

Op. 3, Cp. 39.

540620 Tîrgu-Mureș, România

Tel./fax: +40-265-264726

E-mail: office@milvus.ro

Web-site: www.milvus.ro

ISSN 1454-0290

**Publicația Asociației pentru
Protecția Păsărilor și a Naturii "Grupul Milvus"**

540620 Tîrgu-Mureș, Op. 3, Cp. 39.